

ความกว้างของขากรรไกรในโครงสร้างใบหน้าสั้น และใบหน้ายาว

ปิยารัตน์ อภิวัฒนกุล ท.บ., ท.ม. (ทันตกรรมจัดฟัน)¹

วิษระ เพชรคุปต์ ท.บ., Dip in Orthodontics (Bergen)¹

เกตุกัญญา สุวรรณประทีป²

งามพร ัญญะกิจไพศาล²

¹ ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาขนาดความกว้างของขากรรไกรในกลุ่มที่มีโครงสร้างใบหน้าสั้นและใบหน้ายาว พร้อมทั้งเปรียบเทียบขนาดความกว้างของขากรรไกรที่ศึกษาได้จากโครงสร้างใบหน้าทั้งสองแบบ

วัสดุและวิธีการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากภาพถ่ายรังสีกะโหลกศีรษะด้านข้างโดยใช้ค่าของมุมที่เกิดจากระนาบกะโหลกศีรษะ (SN) กับระนาบขากรรไกรล่าง (MP) เป็นเกณฑ์ได้กลุ่มที่มีใบหน้าสั้น 38 คน (หญิง 26 คน ชาย 12 คน) กลุ่มที่มีใบหน้ายาว 38 คน (หญิง 23 คน ชาย 15 คน) สร้างแบบจำลองฟันของกลุ่มตัวอย่างนำมาวัดความกว้างของขากรรไกรส่วนหน้าและส่วนหลังทั้งขากรรไกรบนและขากรรไกรล่าง ตามจุดอ้างอิงของ Korkhaus ด้วยดีไวน์เดอร์ปลายแหลม ศึกษาค่าความกว้างต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขากรรไกรในใบหน้าแต่ละรูปแบบ และนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกัน การทดสอบทางสถิติใช้ t-test

ผลการศึกษา ในกลุ่มใบหน้าสั้น มีค่าเฉลี่ยของขนาดความกว้างขากรรไกรบนส่วนหน้าและส่วนหลังเป็น 38.092 มม. และ 48.553 มม. ขากรรไกรล่างส่วนหน้าและส่วนหลังเป็น 37.750 มม. และ 48.803 มม. ในขณะที่กลุ่มใบหน้ายาวขากรรไกรบนส่วนหน้าและส่วนหลังมีค่าความกว้างเป็น 36.447 มม. และ 46.842 มม. ขากรรไกรล่างส่วนหน้าและส่วนหลังเป็น 36.132 มม. และ 47.263 มม. ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยของขนาดขากรรไกรในใบหน้าทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกค่า ($P < 0.05$) ยกเว้นเมื่อแยกพิจารณาตามเพศ ในเพศหญิงถึงแม้ค่าความกว้างทุกค่าจะแตกต่างในลักษณะเดียวกัน แต่จะมีนัยสำคัญ ($P < 0.05$) เฉพาะความกว้างส่วนหน้าของขากรรไกรบนและขากรรไกรล่างเท่านั้น

สรุป ขนาดความกว้างของขากรรไกรบนและล่างในคนที่มีโครงสร้างใบหน้าสั้นจะมีค่ามากกว่าคนที่มีโครงสร้างใบหน้ายาวทุกค่า

(ว กบด จุฬาฯ 2547;27:109-16)

คำสำคัญ: ความกว้างของขากรรไกร โครงสร้างใบหน้าสั้น โครงสร้างใบหน้ายาว

Dental arch width in brachyfacial and dolichofacial type

Piyarat Apivatanagul D.D.S., M.S. (Orthodontics)¹

Vachara Phetcharakupt D.D.S., Dip in Orthodontics (Bergen)¹

Ketkunya Suvanprateeb²

Ngarmporn Thunyakitpisal²

¹Department of Orthodontics, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

²Dental student, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Abstract

Objective The purposes of this study were to determine arch width in brachyfacial and dolichofacial group and comparing the means of arch width between these groups.

Material and method The samples were selected from lateral cephalograms, using SN-MP angle as a criteria to classify facial type, obtained 38 brachyfacial (26 females, 12 males) and 38 dolichofacial (23 females, 15 males) The study models were taken for anterior and posterior arch width measurements both upper and lower jaws. Using Korkhaus referent point and pointed dividers. Studied the lowest, highest, mean and standard deviation values of all arch widths of each facial type. And T-test used to compare means of arch widths between group.

Results In brachyfacial group, means of anterior upper, posterior upper, anterior lower and posterior lower arch widths were 38.092, 48.553, 37.750 and 48.803 mm. when as dolichofacial group were 36.447, 46.842, 36.132 and 47.263 mm. respectively. All of values were significantly different between two groups ($P < 0.05$). Exception of significantly different was found when considered by gender. In female, even all the values were different though only anterior upper and lower arch widths were significantly different ($P < 0.05$).

Conclusion All the means of upper and lower arch widths in brachyfacial group were larger than dolichofacial group.

(CU Dent J 2004;27: 109-16)

Key words: arch width; brachyfacial; dolichofacial
